

Pestprotocol

2022/2023

Inleiding

Als school hebben wij een zorgplicht voor onze leerlingen. Wij hechten daarom aan een veilige omgeving waarin zij zich optimaal en op een positieve manier kunnen ontwikkelen. We creëren een veilig onderwijsklimaat met duidelijke afspraken en regels. Eén van de belangrijkste regels is het respectvol met elkaar omgaan.

Pesten zorgt voor onveiligheid binnen een school. Om leerlingen te beschermen tegen pesten, heeft het Bindelmeer College een anti-pestbeleid. Een onderdeel daarvan is het voorliggende pestprotocol. Dit pestprotocol is geschreven voor ouders en leerlingen en bevat enerzijds informatie over de personen in de school die fungeren als aanspreekpunt en coördinator van het pestbeleid, anderzijds informatie over voorwaarden en activiteiten die pesten kunnen voorkomen. Bij het voorkomen en terugdringen van pesten blijkt vooral een schoolbrede, consequente en proactieve aanpak goede resultaten op te leveren. Wij hebben dan ook diverse preventieve activiteiten opgenomen in ons lesprogramma en een leidraad voor ons handelen afgesproken bij het bespreekbaar maken en afhandelen van pesten.

Aanspreekpunt pesten

Op het Bindelmeer College is Yvette van Laar het aanspreekpunt bij wie leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Zij vangt de gepeste leerling (en ouders) op. Samen brengen ze de situatie in kaart en bekijken welke acties mogelijk zijn om de peestsituatie op te lossen. Daarbij kunnen leerling en ouders verwezen en begeleid worden naar andere medewerkers binnen of buiten de school.

Zij is bereikbaar via het emailadres y.van.laar@bindelmeercollege.nl

Coördinator anti-pestbeleid

Yvette is ook degene die het anti-pestbeleid op school coördineert.

Zij geeft beleidsadviezen naar aanleiding van de afhandeling van klachten, altijd met een preventieve werking. Zij functioneert als klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan.

Het pestprotocol

Om pesten aan te pakken werken wij met een pro-actief beleid dat enerzijds bestaat uit een preventieve aanpak waarin vroeg signalering een rol speelt en anderzijds helder is over regels, aanpak en afspraken. Belangrijk is dat de aanpak in het beleid van de school is opgenomen en dat het team de afspraken kent en consequent toepast.

Uitgangspunten

- Pesten wordt als een probleem gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. De school creëert actief een veilig, pedagogisch klimaat, waar binnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
- De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Preventieve lesactiviteiten en maatregelen

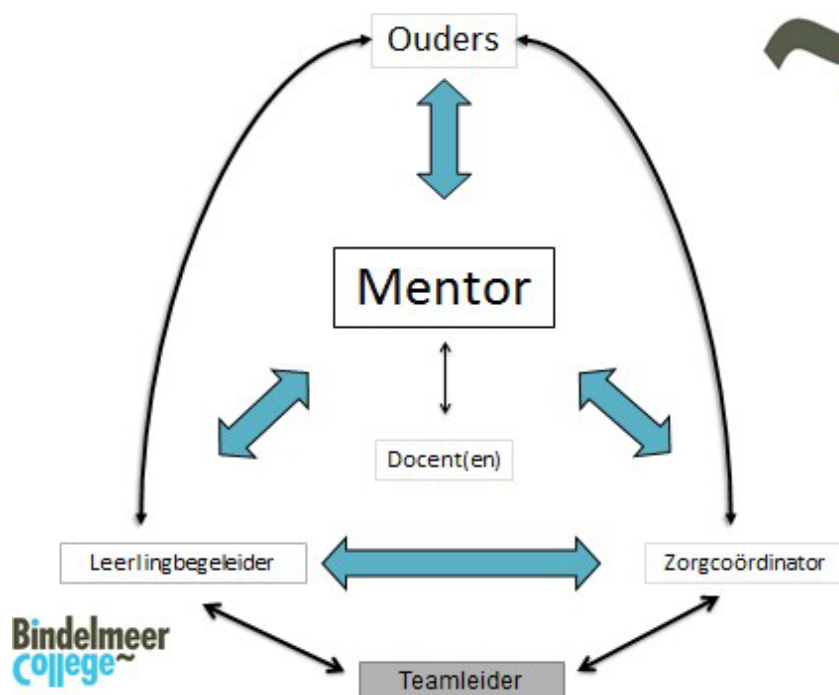
- Elke mentor maakt samen met de klas aan het begin van het schooljaar duidelijke afspraken over hoe met elkaar om te gaan. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Het bespreken van pesten is een terugkerend onderdeel van de mentorles. Als er verontrustende signalen zijn besteedt de mentor expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen nogmaals benoemd.
- Van ouders wordt verwacht dat ze bij vermoedens van pesten contact opnemen met de mentor en dat ze het digitale verkeer van hun kind monitoren.
- Leerlingen krijgen externe voorlichting over pesten en cyberpesten middels een interactieve (theater)workshop. Ook ouders van leerlingen uit leerjaar 1 worden voorgelicht over deze onderwerpen tijdens een van de ouderavonden .
- Leerlingen in de onderbouw krijgen weerbaarheidstrainingen als Sova en Rots&Water.
- Leerlingen krijgen externe voorlichting over de gevaren en de voordelen van Social Media.

Plan van aanpak bij pesten

Wanneer pesten wordt gesignaleerd, volgt er een stappenplan voor de betrokken leerlingen, zowel slachtoffer, dader als meelopers. De betrokken docenten en mentoren voeren gesprekken a.h.v. een intern afgesproken leidraad van gerichte vragen. Belangrijk is dat het pestgedrag zo snel mogelijk stopt. Hierin moeten alle stappen die gevolgd worden, duidelijk worden uitgelegd aan zowel de gepeste leerling als aan de pester. Voor de gepeste leerling is dit om duidelijk maken dat de school het pesten serieus neemt. Voor de pester moet duidelijk zijn welke gevolgen het pestgedrag heeft.

Wat moet je doen als je gepest wordt?

- De lesgevende docent is voor leerlingen het eerste aanspreekpunt. Wanneer een leerling gepest wordt tijdens de les, gaat deze naar de lesgevende docent toe en bespreekt het pesten met deze docent.
- Als het pesten niet tijdens de les plaatsvindt dan bespreekt de gepeste leerling het pesten met de dichtstbijzijnde docent of medewerker van de school.
- Belangrijk is dat de leerling ook altijd zijn of haar mentor inlicht als deze wordt gepest. De mentor staat centraal in de aanpak van pesten (zie het figuur hieronder). De mentor onderhoudt contact met onder andere de ouders van de leerling.
- Nadat de leerling aan iemand heeft verteld dat hij of zij wordt gepest, organiseert de mentor een gesprek tussen de gepeste leerling en de pester om ervoor te zorgen dat het pesten stopt.
- Als het pesten niet stopt, neemt de mentor contact op met de ouders van zowel de gepeste leerling als de pester. Ook zal de mentor het pesten met de leerjaarcoördinator bespreken. Met elkaar wordt er een plan gemaakt om het pesten te voorkomen.

De rol van de mentor

- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
- De mentor maakt aantekeningen van de gesprekken die er zijn gevoerd. Deze aantekeningen en de afspraken die zijn gemaakt, noteert de mentor in het leerlingvolgsysteem (magister) van zowel gepeste leerlingen, de pester als de eventuele meelopers.
- Indien het probleem zich herhaalt, bespreekt de mentor het gedrag met de leerjaarcoördinator van de leerling(en). Er wordt contact opgenomen met de ouders.

De rol van de leerjaarcoördinator

- Bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt, neemt de leerjaarcoördinator in overleg met de teamleider de rol van de mentor over.
- Hij/zij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel drieledig:
 - confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of er wellicht bepaald gedrag is waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- De leerjaarcoördinator stelt bij aanhoudend pestgedrag een OPP op dat wordt besproken met de ouders en de leerling en door beiden wordt ondertekend.
- Hij/zij bespreekt de mogelijkheden voor eventuele hulp met de ouders.
- Hij/ zij koppelt alle informatie terug naar de mentor en legt het vast in het leerlingvolgsysteem

Schorsing

Wanneer al de vorige stappen niet leiden tot ophouden van het pestgedrag zal de school overgaan tot een andere maatregel zoals bijvoorbeeld schorsing.

Boven schoolse voorziening

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, kan de school overgaan tot plaatsing op een bovenschoolse voorziening.

Achtergrondinformatie

Van plagen naar pesten

Plagen en pesten liggen dicht bij elkaar en het één kan makkelijk leiden tot het ander. Voor veel leerlingen zijn deze abstracte begrippen moeilijk te bevatten. Zij vinden het lastig om situaties juist in te schatten en reageren dan over het algemeen onhandig en niet adequaat. Daarom is het van belang om helder te hebben wat er wordt verstaan onder plagen en pesten.

We spreken van plagen als leerlingen aan elkaar gewaagd zijn en het gedrag uitnodigend is om te reageren. Het gaat om spel dat door niemand als bedreigend of vervelend wordt ervaren. Plagen gebeurt over en weer en vergroot de sociale weerbaarheid. Leerlingen die elkaar aardig vinden plagen elkaar soms. Degene die plaagt heeft niet de intentie om de ander te beschadigen. Er kan samen om gelachen worden en het is door eenieder zo weer vergeten. Leerlingen met een laag zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen of (ex) slachtoffers van pesten kunnen vaak niet tegen plagen.

We spreken van pesten als de ander het plagen niet meer leuk vindt en er toch mee wordt doorgedaan. Pesten is als een leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Daar kan ook digitaal pesten onder vallen.

Pesten doet zich voor in uiteenlopende situaties en er zijn verschillende vormen van pesten die zich afzonderlijk, maar ook in combinatie, kunnen voordoen. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Slachtoffers van pestgedrag kunnen op twee manieren reageren: ze worden passief of ze gaan uitdagen. Beide gedragingen zijn reacties op de dader. Het is van belang dat de leerlingen zich bewust zijn van de manier waarop ze reageren en dat deze manier eventueel weer pestgedrag kan oproepen bij de dader. Pesten kan grote gevolgen hebben voor de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Pesten levert gevoelens op van angst, stress en minderwaardigheid. Pesten op school kan leiden tot slechtere schoolprestaties, ziekte en verzuim. Als er niet adequaat wordt ingegrepen, kan pesten leiden tot bijvoorbeeld een depressie. Daders van pesten moeten hierop gewezen worden en inzicht krijgen in hun handelen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om moeten en kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) om pesten tegen te gaan. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen met bijnamen aanspreken gemene briefjes, mailtjes of sms-jes vervelende taal tijdens het chatten op de computer
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken
Achternvolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiten van feestjes en bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.
Digitaal:	(Anonieme) berichten versturen via bijvoorbeeld Whatsapp, SMS en Facebook. Dit kan in de vorm van schelden, roddelen, bedreigen. Foto's en/of video's van mobieltjes en/of webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, nepprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping en alle andere vormen van privacy schending op het web.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten ABN in plaats van straattaal.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat je niet mag klikken

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

De meelopers en de weggijzers

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf ook een doelwit van de pester te worden, of omdat ze denken dat ze hierdoor populairder worden binnen de groep. Ook zijn leerlingen bang om de "vriendschap" van de pester te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

